

Verkiezingsprogramma

Statenverkiezingen 2011 Provincie Utrecht

Inhoudopgave

Vooraf

- H0. Inleiding
  - Het CDA
  - Inspiratiebron
  - De visie van het CDA
- H1. Bestuur en Middelen
- H2. Ruimtelijke Ontwikkeling
- H3. Landelijk Gebied
- H4. Wonen en Stedelijke Vernieuwing
- H5. Duurzaamheid en Milieu
- H6. Water
- H7. Economische zaken en recreatie
- H8. Mobiliteit
- H9. Samenleving Cultuur en Sport
  - Cultuur en cultuurhistorie
- H10. Jeugd, onderwijs en zorg
  - Jeugd en jongeren
  - Onderwijs
  - Zorg en welzijn
- H11. Besluit

Vooraf

Het CDA in de provincie Utrecht heeft een programma opgesteld voor de komende Statenverkiezingen. Het CDA wil daarmee aangeven wat voor onze partij de kernpunten zijn

voor de komende jaren in onze prachtige provincie. Niet alleen de kiezer heeft recht om te weten waar het CDA voor staat, maar ook andere politieke partijen die meedingen naar de gunst van de kiezer. Verkiezingen moeten gaan over idealen en opvattingen. Het moet gaan over een samenleving waar mensen kansen hebben en uitgedaagd worden om hun talenten aan die samenleving dienstbaar te maken. Het moet gaan over de wijze waarop we mensen met minder kansen en/of talenten ondersteunen en betrekken bij alles wat we in de provincie voor en met elkaar doen.

Het bestuur van de provinciale afdeling Utrecht van het CDA wil iedereen van harte bedanken die aan het tot stand komen van dit programma hebben meegewerkt. Soms door inhoudelijke en visionaire bijdragen te leveren, soms door leiding te geven aan de besprekingen over thema's, maar soms ook gewoon door het verwoorden van de ingebrachte opvattingen in een leesbare tekst.

Het CDA is een partij van en in de samenleving. Daarom is het ook fijn dat bij de totstandkoming van dit programma tal van partijen uit het maatschappelijk middenveld hun bijdrage hebben willen leveren. Cultuur- en sportorganisaties, ANWB en bedrijfsleven, vervoersorganisaties en Kamer van Koophandel, kortom, velen voelden zich geroepen om de standpunten van onze partij aan te scherpen en te verhelderen. Als het om dat laatste gaat mogen ook onze plaatselijke CDA afdelingen uit de provincie niet ongenoemd blijven. Door het indienen van maar liefst 164 amendementen is de eerste tekst aangepast aan opvattingen en ideeën uit onze achterban. Allen hartelijk dank daarvoor!

Een programma is niet onbelangrijk maar het belangrijkste is toch dat de opgeschreven gedachten inhoud krijgen door actieve politiek. Daarom spreekt het CDA bestuur de hoop uit dat een goede verkiezingsuitslag het voor het CDA opnieuw mogelijk zal maken bestuursverantwoordelijkheid te gaan dragen en zo de inhoud van dit programma zichtbaar en voelbaar te maken voor alle inwoners van onze mooie provincie Utrecht!

Wim Groeneweg
Voorzitter CDA Provinciale Afdeling Utrecht

H0. Inleiding

Het CDA

Het CDA is een moderne christendemocratische volkspartij. Voor het CDA staat de gemeenschap centraal. De betrokkenheid van mensen bij hun omgeving, het gezin, de school, de wijk, het bedrijf, de vereniging: dat is het ware draagvlak van de vitale samenleving zoals de provincie Utrecht. Het CDA heeft een geheel eigen plaats in de

Provincie Utrecht: Sociaal op sociaaleconomisch gebied, degelijk als het gaat om geld, vasthoudend en appellerend op het terrein van waarden en normen. Het CDA heeft daarover heldere en concrete standpunten. Die standpunten wil het CDA echter niet afdwingen. Besluiten moeten draagvlak vinden in het politiek bestuur om ervoor te zorgen dat zulke besluiten ook duurzaam zijn. Daarom vindt het CDA samenwerking met anderen ook zo belangrijk!

I n s p i r a t i e b r o n
Het CDA is geworteld in alle lagen van de samenleving. Daarom biedt het plaats aan veel verschillende mensen. Ons bindt, naast geloof in democratische waarden, de Bijbelse boodschap als grondslag en inspiratiebron bij het zoeken naar oplossingen voor hedendaagse problemen. Het is de boodschap van geloof (gelooven dat je de moeite waard bent), hoop (hopen op een toekomst die ons niet ten onder laat gaan) en (naasten)liefde. Het gaat daarbij in ons werk in onze provincie Utrecht steeds om mensen. Menselijk geluk, waardigheid, veiligheid, zorg voor elkaar, respect, gemeenschapszin; dat zijn voor het CDA constante waarden..

De visie van het CDA

De visie van het CDA wordt verwoord in vier begrippen, te weten: gerechtigheid, gespreide verantwoordelijkheid, solidariteit en rentmeesterschap. Ze hebben een diepe betekenis die wel een korte introductie vraagt:

Mensen leven niet toevallig. Binnen het CDA leeft de overtuiging dat ieder mens in zijn/haar leven een opdracht te vervullen heeft. Dat brengt wederzijdse verantwoordelijkheden met zich mee. Aan de ene kant heeft het individu een opdracht naar de samenleving te vervullen maar tegelijkertijd heeft de samenleving de plicht het individu de ruimte te geven om aan die opdracht nadere invulling te kunnen geven. Dat betekent dat het verrichten van (al dan niet betaalde) arbeid voor een ieder een levensopdracht is. De overheid moet het samenwerken tussen mensen en groepen van mensen stimuleren en zondig faciliteren. Juist in het samenwerken komen mensen tot hun recht.

Iedereen moet de ruimte hebben om zich te ontplooien, maar niet iedereen heeft daar voldoende eigen mogelijkheden voor. In dat geval is het omzien naar de zwakkere een plicht voor ieder mens. De mensen met meer talenten, grotere gaven of ruimere materiële mogelijkheden dienen die tevens ten dienste van de naaste in te zetten. Binnen het CDA wordt gesteld dat het inkomen van mensen hen in staat moet stellen in het eigen levensonderhoud te voorzien. Tegelijkertijd moet het ook als een instrument worden gezien om rechtvaardigheid in de samenleving mogelijk te maken. Zo brengt persoonlijk bezit voor een ieder ook een extra verantwoordelijkheid met zich mee ten opzichte van hen die weinig of niets bezitten.

Zorgvuldig omgaan met alles wat ons ter beschikking gesteld is, is niet zomaar een norm. Het geeft uiting aan de wetenschap dat feitelijk alles ons "gegeven" is. Dat betekent dat we zorgvuldig moeten omgaan met de dingen die ons ter beschikking staan. Dat zijn niet alleen onze bezittingen maar ook de sociale verbanden die we opbouwen en onderhouden, de omgeving waarin wij leven (milieu) en de wijze waarop we met kennis en wetenschap, techniek en cultuur, waarden en normen omgaan.

Het CDA is klaar voor de toekomst van Utrecht. Wij geloven in wat we doen. Met respect voor elkaar en voor onze omgeving. Nu en in de toekomst.

H1. Bestuur, Europa en Middelen

Wij zien op middellange termijn (4 à 8 jaar) een verdergaande en meer effectieve samenwerking ontstaan tussen de provincie, gemeenten, de waterschappen (die als functionele overheid in stand worden gehouden i.v.m. de zorg voor veilige dijken en schoon en voldoende water) en de veiligheidsregio (samenwerkingsverband van gemeenten op

terrein van openbare orde, veiligheid en crisisbeheersing). De provincie zal zich gaan focussen op haar kerntaken als ruimte, economie, mobiliteit, natuur en cultuurhistorie en handhaaft streng de regels die onder haar verantwoordelijkheid vallen.

Verdergaande samenwerking levert een ingrijpende bezuiniging op die ook nodig is om de verwachte korting op het Provinciefonds te kunnen opvangen. Wij denken dat deze bezuiniging kan worden bereikt als een verdere integratie met andere bestuurlijke gremia zal plaatsvinden. Ook moet het Rijk dan bereid zijn regionale taken te delegeren. In de komende periode dient de provincie zich hierop voor te bereiden.

Vaak houden teveel bestuurslagen zich met een bepaalde overheidstaak bezig en door die drukte is de uitvoering niet optimaal. Het CDA bepleit zo mogelijk per probleem één bestuurslaag verantwoordelijkheid te geven en daarop ook doorzettingsmacht toe te kennen, zodat het aantal convenanten en (bestuurs)akkoorden tussen bestuurslagen verminderd wordt. In alle andere gevallen beslissen voortaan nog maar twee bestuurslagen op een bepaald dossier. Niet alleen zorgt dat voor minder bestuurlijke drukte, maar het dwingt overheden ook tot taakafbakening.

- Economisch en cultureel is Utrecht sterk verweven met de Noordvleugel van de Randstad en gepositioneerd op de as Amsterdam /Eindhoven. Op het terrein van duurzaamheid en energie lonkt de samenwerking met Flevoland gelet op elkaars aanvullende en versterkende kernkwaliteiten. Indien de regering met voorstellen komt over opschaling binnen de Randstad focust het CDA om die reden op samenwerking met partners in de Noordvleugel.
- Op het terrein van kennisontwikkeling zijn de kenniscentra in Leiden, Amsterdam en Wageningen de natuurlijke en aantrekkelijke partners voor onze Universiteit en Hoge Scholen. Ook met Gelderland liggen op dat vlak belangrijke ontwikkelmogelijkheden voor onze provincie.
- Wij willen de subsidiemogelijkheden die Europa biedt zo optimaal mogelijk benutten. De provincie Utrecht moet actief aansluiting zoeken bij het beleid van het Comité van de Regio's om als topregio een voorloperfunctie te kunnen vervullen.
- Gebieden met een eigen en herkenbare identiteit behoren niet alleen blijvend tot hun recht te komen maar kunnen ook inkleuring geven aan verdere samenwerking tussen gemeenten. Het CDA is tegen gemeentelijke herindeling tenzij de gemeenten daar zelf toe besluiten, dan wel indien zich concrete structurele bestuurlijke of financiële knelpunten voordoen die niet anders dan door herindeling zijn op te lossen. Indien gemeenten onvoldoende in staat blijken tot een unaniem voorstel te komen aan de minister, heeft de provincie een actieve rol om tot een structurele en breed gedragen oplossing te komen.
- Het CDA onderkent het belang van de "poortfunctie" die een bepaalde gemeente kan hebben voor haar achterland of aan de "centrumfunctie" die voor de omringende gemeenten van belang is. De verschillen versterken de eigenheid en de aantrekkelijkheid van de diverse gemeenten. Vanuit die optiek zien wij zowel plek voor de ambities van de twee grote steden in onze provincie als voor de bijzondere gebiedsfunctie van de kleinere steden.
- Ook onze provincie zal zich de komende jaren niet kunnen onttrekken aan ingrijpende maatregelen om de financiën op orde te houden. Het CDA wil niet dat de rekening wordt doorgeschoven naar onze kinderen. Het CDA wil de rekening niet verleggen naar de mensen die juist ondersteuning van de overheid nodig hebben. De lasten zullen niet of nauwelijks worden verhoogd. Een sluitende (meerjaren) begroting is voor het CDA uitgangspunt.

- Het CDA kiest ervoor om de provincie zich te laten concentreren op de kerntaken. De totale ambtelijke organisatie wordt verkleind in samenhang met het krimpend takenpakket. De provincie maakt een helder plan welke deskundigheid en vaardigheden nodig zijn binnen het ambtelijk apparaat. Door trainingen en herplaatsing wordt de slagvaardigheid van het apparaat vergroot zodat ook minder externe inhuur nodig is.

H2. Ruimtelijke Ontwikkeling

De grote ruimtevragen die de populariteit van onze provincie met zich brengt, vragen om keuzes en investeringen. Om ook het gunstige economische vestigingsklimaat te behouden wil het CDA nadrukkelijk kijken naar duurzaam ruimtegebruik en kritisch omgaan met grote ruimtevrage ontwikkelingen. Om de bijzondere landschappen en hun kwaliteiten te behouden en te versterken, steunt het CDA de aanleg van natuur- en recreatiegebieden.

- Rem op grootschalige uitbreidingslocaties. Eerst de huidige plannen afmaken en daarbij het rode contouren beleid van de provinciale Structuurvisie 2005-2015 vasthouden op hoofdlijnen. Ook in de nieuw op te stellen structuurvisie hecht het CDA aan een zorgvuldig contourenbeleid. De lange termijn bevolkingsprognoses zijn daarbij leidend, zodat niet gebouwd wordt voor leegstand. Bij stedelijke ontwikkeling is de nabijheid van groen en recreatie een voorwaarde.
- De provincie heeft een regierol op het gebied van bedrijventerreinen. Om het landschap te ontzien, moeten bestaande bedrijventerreinen door middel van herontwikkeling beter benut worden, zodat nieuwe eentonige blokkendozen langs onze snelwegen zo veel mogelijk worden voorkomen. Zonodig zet de provincie hierbij haar ruimtelijk bevoegdheden in. Sleutelbegrippen bij de herontwikkeling zijn duurzaamheid en goed beheer (park management). Parkmanagement (veiligheid, parkeren, bereikbaarheid, beheer) op elk bedrijventerrein is een belangrijke doelstelling.
- Zorgplicht voor het achtergebleven vastgoed. Als een kantoor of een bedrijf verhuist, willen wij dat de eigenaar zich inspant om het verlaten gebouw een nieuwe invulling (nieuwe gebruiker) te (doen) geven. Bij het verlenen van een nieuwe vergunning zal die inspanning worden getoetst.
- Ondersteuning gemeenten met Ruimtelijke Ordening kennis en diensten. De provincie blijft gemeenten met een complexe RO-opgave ondersteunen. Dit waarborgt de kwaliteit van de uitvoering van ruimtelijke opgaven.

H3. Landelijk gebied

Het Utrechtse landschap en de natuur zijn onlosmakelijk verbonden met de landbouw. Het CDA vindt de landbouw van groot economisch belang. Het CDA wil agrarische ondernemers de ruimte geven zich economisch en maatschappelijk verantwoord verder te ontwikkelen.

- Duurzamere landbouw belonen. De landbouwsector wil graag verduurzamen. Wij willen dat de provincie geld vrijmaakt om verduurzaming verder te stimuleren in samenwerking met ketenpartijen. De provincie stimuleert het vermarkten van duurzame producten uit eigen streek en de afzet aan de consument. De provincie bevordert dat de agrariërs voor een concurrerende prijs kunnen produceren.
- In ons provinciale landschap vormen het Groene Hart en de Utrechtse en Gelderse landschappen een groene long tussen de Hollandse steden. Voor het behoud en versterking van het Groene Hart is samenwerking met de provincies Noord- en Zuid-Holland van groot belang. Voor natuurontwikkeling, recreatie en landschapsontwikkeling richt het CDA zich op de bijzondere nationale landschappen in onze provincie. Deze landschappen dienen behouden te blijven.

- Bouwblok voor bouwblok. Wij pleiten voor het flexibeler omgaan met de ligging van het bebouwde gedeelte op een bedrijf. Dat biedt (agrarische) ondernemers extra groeimogelijkheden. Verder willen we de landbouwstructuur verbeteren door een actief gebiedsgerichte aanpak bij het aankopen van agrarische gronden voor de landbouw, en om huiskavels te vergroten voor een effectieve bedrijfsvoering.
- Aparte status voor de plattelandswoning. Het aantal burgerwoningen in het buitengebied neemt door het stoppen van agrarische bedrijven elk jaar toe. Dat leidt tot spanningen tussen de agrarische functie en de woonfunctie. Onze oplossing is: geef bepaalde plattelandswoningen een aparte status. Daarbij gelden dan rondom die woningen dezelfde milieucriteria als die voor het (vroegere) agrarische bedrijf.
- Meer ruimte voor “ruimte voor ruimte”. Hervormen van oude bebouwing aan de rand van een dorp moet mogelijk zijn. Er staan veel lege stallen in het buitengebied. Ze worden veelal gebruikt voor stalling maar wij willen ze graag omgevormd hebben tot mooie plattelandswoningen of kleine bedrijven. Bij voorkeur niet midden in het landelijke gebied maar aan de rand van de bebouwing.
- Natuur: kwaliteit boven kwantiteit. Wij willen ons de komende 4 jaar bij het realiseren van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS)^{1[1]} meer richten op de kwaliteit van het natuurbeheer dan op de kwantiteit. Bij de beperkte middelen geven wij de voorkeur aan kwalitatief goed beheer van huidige terreinen (en daar de doelen realiseren) in plaats van de aankoop van nieuwe gebieden. De Ecologische Hoofd Structuur wordt herijkt in 2011. Daarmee wordt duidelijk welk gebied daartoe behoort en welk gebied niet (meer). Door middel van de discussie die komende periode gevoerd wordt om te komen tot de nieuwe Provinciale Structuur Visie dient er duidelijkheid te komen rond de gebieden welke buiten de herijkte EHS zijn gevallen. Planologische schaduwwerking voor deze gebieden waarbij duidelijk is dat deze niet tot de herijkte EHS behoren, is ongewenst.
- Stimuleren van ondernemerschap in de Ecologische HoofdStructuur (EHS) die daardoor ook aantrekkelijker voor de Utrechters wordt. Particulier natuurbeheer, grondmobiliteit, de inrichting van een groundbank en de structuurverbetering van de landbouw zijn voor ons belangrijke middelen om zoveel mogelijk van de multifunctionele EHS te realiseren. De provincie stimuleert de mogelijkheden van nieuwe vormen van ondernemen. De provincie stimuleert grondeigenaren diverse recreatiemogelijkheden op hun land mogelijk te maken.
- Verleiden tot natuurgericht ondernemen. Wij willen het ILG budget inzetten om gebiedsgericht agrariërs, landgoedeigenaren en particuliere grondeigenaren te verleiden om de kansen te pakken die natuurgericht ondernemen hun kan bieden.

H4. Wonen en Stedelijke Vernieuwing

Het CDA hecht sterk aan goede en voldoende woon-, zorg- en sociale voorzieningen in onze provincie. Voldoende koopwoningen garanderen meer verantwoordelijkheid voor de eigen leefomgeving en een grotere leefbaarheid.

- Binnenstedelijk uitbreiden en herstructureren. Wij kiezen voor het stimuleren van binnenstedelijke uitbreidingen/herstructurering in zowel de grote als in de kleine steden. Hierbij dient aandacht te zijn voor de samenhang tussen ruimtelijke ordening, zorg en welzijn, en verkeer en vervoer. In kleine gemeenten zal versterken en behouden van de leefbaarheid ook gelden als criterium bij de beoordeling van uitbreidingsplannen.

---

^{1[1]} EHS: een geheel van aaneengesloten (natuur)gebieden waarin de belangen van flora en fauna prevaleren; de gebieden zijn onderling soms verbonden door middel van ecoducten.

- Uitbreiden maatregelen 'binding' en toewijzing. Wij willen in kleine kernen de handhaving van bestaande mogelijkheden om voorrangregels bij koop- en huurwoningen te hanteren voor inwoners (bijv. jongeren) met een sterke binding aan het dorp. Dit vergroot de leefbaarheid en sociale samenhang van dergelijke kleine kernen.
- Uitbreiding woonservicezones. Ter bevordering van de sociale cohesie moet de ontwikkeling van vastgoed (bouwen van huizen) hand in hand gaan met de ontwikkeling van (sociale) voorzieningen.
- Eigenaren van kantoorpanden worden uitgedaagd om in gevallen van leegstand tijdelijke bewoning te realiseren, bijv. door studenten.

H5. Duurzaamheid en Milieu

- Wij ondersteunen de ambitie om als provincie in 2040 klimaatbestendig en klimaatneutraal te zijn. Het CDA vindt dat de provincie de daarvoor benodigde investeringen moet stimuleren, o.a. door via het vergunningenstelsel en waar nodig en mogelijk door het geven van (financiële) garanties.
- Wij willen in de periode 2011 - 2015 minimaal verdubbeling van het huidige aantal aardgas- en biogasstations (plaats waar biogas getankt kan worden) en oplaadpunten voor elektrisch rijden in de provincie realiseren. De provincie steunt initiatieven van waterschappen om te komen tot energiefabrieken en van gemeenten bij het mogelijk maken en/of tot stand brengen van Warmte Koude Opslag installaties.
- Het CDA wil doorgaan met de provinciale energiescans voor bedrijven.
- Wij ondersteunen het stimuleringsbeleid dat het verwijderen van asbest bevordert.
- Het CDA wil de discussie Utrecht 2040 (betreft de lange termijnvisie van de provincie Utrecht) benutten voor de lange termijn visie op de Utrechtse Regio. In *Op weg naar Utrecht 2040* werkt de provincie Utrecht samen met partners aan een duurzame toekomst. Deze discussie met onze maatschappelijke en bestuurlijke partners reikt elementen aan om tot een duurzame samenleving te komen.

H6. Water

Het CDA vindt - met de klimaatscenario's voor ogen- het garanderen van de zoetwatervoorziening cruciaal. Dit vereist een nauwe samenwerking met de waterschappen. Zoet water is van levensbelang voor onze inwoners, de natuur en de landbouw en ook voor het bedrijfsleven. De uitvoering kan mede tot stand komen door te kiezen voor het vasthouden van gebiedseigen water.

- Innovatie om bodemdaling te minimaliseren. West -Utrecht is extra kwetsbaar door bodemdaling. We realiseren ons dat bodemdaling niet tegen te houden is. Wij willen innovatieve oplossingen stimuleren om de bodemdaling te minimaliseren.
- Uitvoering van de taken die te maken hebben met de waterveiligheid van Nederland is van zeer groot belang. Het zo efficiënt mogelijk uitvoeren van deze taken vraagt om vernieuwing van de bestuurlijke constellatie en meer samenwerking in de waterketen. Deze samenwerking heeft ook betrekking op de waterzuivering door de waterschappen, op rioleringsactiviteiten van de gemeenten en op de drinkwatervoorziening door de drinkwaterbedrijven.
- De klimaatscenario's vragen ook garanties m.b.t. de veiligheid door sterke dijken met name in de laaggelegen gebieden bij de grote rivieren. De waterschappen werken optimaal samen met de gemeenten in de afvalwaterketen. Doel is waterkwaliteitsverbetering en besparing van maatschappelijke kosten. De provincies stimuleren de waterschappen zetten zich in de doelstellingen van de Kaderrichtlijn Water te behalen.

H7. Economische zaken en recreatie

Utrecht: Innovatieve top-regio!

Innovatie, duurzaam ondernemen en investeren zijn sleutelwoorden voor het versterken van de Utrechtse economie. Vernieuwing leidt tot vooruitgang. De provincie treedt daartoe op als aanjager en facilitator. Goede bereikbaarheid van woon- en werkgebieden is van essentieel belang. Projecten (o.a. in het buitengebied) die hieraan invulling geven, worden gestimuleerd. We investeren in kennis, innovatie en doorontwikkeling met als speerpunten life-science, gezondheidszorg, gamingindustrie, duurzaamheid, bouw en zakelijke dienstverlening. Het Science Park Utrecht, Foodvalley² en de Taskforce Innovatie³ zijn daarvan goede voorbeelden.

- Samenwerking blijvend bevorderen tussen bedrijfsleven en kennis- en scholingsinstellingen (ROC, Hogeschool, Universiteit, Kamer van Koophandel).
- De recreatieschappen dienen een algemeen belang voor alle burgers en gasten van de provincie. Wij verwachten daarom een vergelijkbare inzet van provincies en gemeenten.
- Wij willen een versterking van de recreatieve structuur door in te zetten op stad-land verbindingen en het opwaarderen van locaties voor intensieve recreatie.

H8. Mobiliteit

Het CDA beschouwt de wens van mensen om zich te verplaatsen als een logisch gevolg van het feit dat de mens een sociaal wezen is. De mens heeft betekenis in relatie tot zijn of haar omgeving. Voor het CDA staat de gedachte centraal dat de gemeenschap de basis is van onze samenleving. Dat houdt in dat mensen elkaar moeten kunnen ontmoeten. Het maakt daarbij geen verschil of het gaat om ontmoetingen die primair zijn gericht op het onderhouden van sociale contacten of meer ingekleurd worden door zakelijke en economische motieven.

Vanuit dat gezichtspunt beschouwt het CDA mobiliteit dan ook als een gegeven en dient de overheid die mobiliteit te faciliteren met inachtneming van de ruimte en beperkingen die dat ruimtelijk vraagt.

Vanuit de gedachte dat mobiliteit ook een prijs heeft als het gaat om leefbaarheid van de omgeving, zet het CDA in op die manieren van mobiliteit die goed inpasbaar zijn voor onze provincie. Dat betekent dat mogelijke alternatieven voor bijvoorbeeld de auto, invulling moeten kunnen geven aan de behoefte van onze inwoners om zich te verplaatsen. Hierbij moeten vormen van collectief vervoer (openbaar vervoer, vervoer over het water) of individueel duurzaam vervoer (fiets, lopen) waar mogelijk gestimuleerd worden.

De provincie Utrecht is een centraal gelegen provincie in Nederland. Dat betekent dat alle vervoersstromen door Nederland ook onze provincie aandoen. Om die reden is het nationale project "draaischijf van Nederland" dan ook voor het CDA een project waaraan voortvarend moet worden doorgewerkt. Onze provincie heeft de verantwoordelijkheid ook onze economische ontwikkeling, die grotendeels afhankelijk is van de (on)mogelijkheid tot mobiliteit, te stimuleren door bij te dragen aan het oplossen van knelpunten in onze infrastructuur. Het CDA wil eerst kijken naar alle mogelijkheden die er zijn om de bereikbaarheid te verbeteren voordat ingezet wordt op nieuw aan te leggen infrastructuur. De

---

² Foodvalley: gebied rond Wageningen dat deze naam dankt aan de onderzoeksinstituten op (o.a.) het gebied van voedselveiligheid en nieuwe teelt- en foktechnieken.

³ Taskforce Innovatie: groep mensen (vertegenwoordigers van wetenschap en bedrijfsleven) die de opdracht hebben de innovatie in bedrijven te bevorderen.

mogelijkheden kunnen zijn: ruimtelijke ordening, openbaar vervoer en fiets, mobiliteitsmanagement, goede benutting en aanpassing van de bestaande wegen. Bij de aanleg van nieuwe wegen let het CDA er op dat een inpassing die de leefbaarheid voor inwoners zo veel als mogelijk waarborgt.

- De aanleg van de Ring rondom Utrecht, de Driehoek bij Hoevelaken en de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) snel uitvoeren.
- De aanpak van knooppunt Hoevelaken dient voortvarend ter hand te worden genomen.
- Het CDA zet zich in voor snelle OV verbindingen tussen Utrecht en omliggende gemeenten waardoor de keuze voor het OV boven de auto aantrekkelijker wordt. Hiertoe behoort ook de mogelijkheid van een sneltramverbinding van Utrecht Centraal naar de Uithof.
- Het CDA wil daar waar mogelijk de frequentie van het Openbaar Vervoer verhogen.
- Bij de bestaande fietspaden langs provinciale wegen wordt hoge prioriteit gegeven aan de verlichting. Het aanleggen van verlichting is nodig vanwege de veiligheid van de gebruiker van deze fietspaden.
- Veilige en comfortabele fietspaden worden aangelegd om het woon-werkverkeer per fiets te stimuleren evenals de aanleg van provinciale 'fietsnelwegen'.
- Een overkluizing over de A27 bij Amelisweerd en een Landschapstunnel bij de Noordelijke Randweg Utrecht (NRU) krijgen onze steun. De provincie ondersteunt ook andere initiatieven van gemeenten om overlast van snelwegen en openbaar vervoer voor hun inwoners te beperken en terug te dringen. Dit geldt onder meer in verband met de voorgenomen verbreding van de rijksweg A27 in de gemeente Hilversum en De Bilt.
- Geen hoofdverkeersweg door Leidsche Rijn maar wel een goede landschappelijk ingepaste ontsluiting naar de A2 en A12.
- Meer aandacht om doorgaand verkeer in woongebieden en dorpskernen te beperken en het stimuleren van Openbaar Vervoer of Regiobussen in de kleine kernen. Regiotaxi is een onderdeel van goed openbaar vervoer en krijgt ondersteuning waar nodig.
- Havens realiseren bij Lage Weide en Het Klooster. Onderzoek naar mogelijkheden bij Remmerden bij Rhenen, de Langshaven in Wijk bij Duurstede en het Eemgebied in Amersfoort. Ook zullen kleinere havens in (water) gemeenten beter toegankelijk worden gemaakt. Zo worden 'natte' bedrijventerreinen behouden, verbeterd of ontwikkeld.
- Vervoer over water levert een belangrijke bijdrage aan de beperking van vrachtverkeer over de weg. Daarom wil het CDA duurzaam transport over water stimuleren. Nieuwe scheepsmotoren kunnen hierbij de CO2-uitstoot flink beperken.
- Eerst ontsluiten en dan bouwen bij grootschalige woningbouw projecten.
- Het laten inrichten van rotondes op provinciale wegen door gemeenten mits onderhoud en verkeersveiligheid zijn geborgd.
- De provincies Utrecht en Gelderland dienen samen op te trekken t.b.v. de lobby voor een brug over de Rijn. De provincie werkt samen met de betrokken gemeenten aan een adequate oplossing voor de verkeersproblematiek rond Rhenen.

- In centraal Nederland werken wij mee aan het onderzoeken en realiseren van een railverbinding Utrecht Breda, met haltes in onder meer in Nieuwegein en Vianen.
- De busbaan op de provinciale weg van Wijk bij Duurstede naar Bunnik wordt voor vrachtwagens opengesteld (zoals bij Nieuwegein richting A12)
- Het stationsgebied van Driebergen-Zeist wordt vernieuwd. Dat zal effecten hebben op de bereikbaarheid. Bereikbaarheid van het stationsgebied moet, zowel wat aanrij-routes als wat parkeermogelijkheid betreft, geborgd zijn.

H9. Samenleving: sport en cultuur

Het CDA in de provincie Utrecht realiseert zich dat Sport niet tot de kerntaken van de provincie behoort. In een aantal gevallen is ondersteuning van gemeenten echter noodzakelijk. Uitgangspunt bij provinciaal sportbeleid is dat er sprake moet zijn van bovenlokaal belang. Het CDA denkt daarbij aan de reeds jarenlang bestaande samenwerking met Sport Service Midden Nederland (SSMN).

Cultuur en cultuurhistorie

Cultuurhistorie is terecht een taak van de provincie. Het verbindt mensen met hun omgeving en met elkaar en het verbindt het verleden met het heden. Kunst en cultuur kleuren ons dagelijks bestaan. Zij bieden mogelijkheden voor ontplooiing van talenten en hobby's en ruimte aan fantasie en creativiteit. Zij worden terecht steeds meer gezien als van groot belang voor het goed functioneren van de samenleving. De meerwaarde is niet alleen de participatie en nieuwe verbanden aan gaan, maar ook de positieve invloed op kennisverwerving en werkgelegenheid. Het CDA acht activiteiten van Zimihc en Landschap Erfgoed Utrecht een prima voorbeeld van initiatieven die genomen worden om amateurkunst en cultuurhistorie dichtbij onze inwoners te brengen.

- Wij willen de samenwerking tussen de zeven regionale bibliotheken waar nodig verder versterken.
- Wij gaan door met de verdere ontsluiting en het behoud van de Nieuwe Hollandse Waterlinie.
- Het CDA acht het van belang dat cultuurhistorie en recreatie waar mogelijk elkaar versterken. Initiatieven daartoe krijgen de steun van de provincie. Goede voorbeelden daarbij zijn onder meer: een fietsbrug bij de Plofsluis in Nieuwegein en een fietspont bij Rhenen.
- Wij zetten ons in voor het zichtbaar maken van de Grebbelinie die loopt van Rhenen tot en met Bunschoten.
- De Limes, de oud Romeinse grens, die in de provincie Utrecht loopt van Woerden tot en met Wijk bij Duurstede, moet nog meer gezicht krijgen.
- Voor ons is het belangrijk om het cultuurlandschap met daarin historische boerderijlinten, landhuizen, kastelen en kerken te bewaren. Het provinciale fonds erfgoedparels moet ook de komende jaren worden gebruikt voor restauraties van genoemde monumenten.
- Wij steunen het programma rondom de viering van Vrede van Utrecht 2013 (een wereldomspannend vredesverdrag dat in 1713 is getekend in Utrecht) en het plan om Culturele Hoofdstad van Europa te worden, waar het een blijvende versterking biedt aan het culturele leven en bijdraagt aan het goede vestigingsklimaat voor zowel inwoners als bedrijven in de provincie.

H10. Jeugd, onderwijs en zorg

Jeugd en Jongeren

De jongeren van onze provincie vormen onze toekomst. Het CDA neemt elke jongere serieus. En ook hun ouders/verzorgers. Zij zijn de eerst verantwoordelijken voor zorg en opvoeding.

De meeste jongeren groeien gelukkig op zonder noemenswaardige problemen. Toch is er soms ook behoefte aan goede zorg wanneer de situatie daarom vraagt. Ook in dat geval moet als eerste gekeken worden naar de ouders als eerstverantwoordelijken. Daarom is het CDA een groot voorstander van het gebruik van de Eigen Kracht Conferentie (EKC). Dit is een werkvorm waarbij de eigen kracht van gezin en directe omgeving (hun sociale omgeving) in een 'conferentie' wordt aangesproken. De resultaten zijn van dien aard dat wij die hulpvorm nadrukkelijk aanprijzen en met kracht ondersteunen. Zij kan in een vroeg stadium (dus ook als vorm van preventie) worden ingezet.

De jeugdzorg wordt als gevolg van op rijksniveau genomen besluiten een taak voor de gemeenten. Dat betekent dat de provincie in de komende periode er voor moet zorgen dat die (grote) taak op een passende manier aan de gemeenten wordt overgedragen. Die overdracht van taken en bevoegdheden dient in nauwe samenwerking met Bureau Jeugdzorg (BJZ) plaats te vinden.

Het CDA zal er zich voor inspannen dat de overdracht zo gebeurt dat de cliënten daarvan zo min mogelijk last van hebben. Daarom heeft het CDA ook van harte en met overtuiging ingestemd met het onlangs statenbreed genomen besluit deze overgang nauwkeurig te volgen door Gedeputeerde Staten (GS) op te dragen twee maal per jaar de stand van zaken te rapporteren. Belangrijk onderdeel van de rapportage moet o.i. zijn dat de toegang tot zorg makkelijker is geworden.

Zolang de overdracht nog niet is gerealiseerd, moet de provincie haar wettelijke taak voor jongeren die zorg nodig hebben, zo goed mogelijk uitvoeren. De samenwerking tussen Bureau JeugdZorg (BJZ, provincie) en Centrum voor Jeugd en Gezin (9 CJG, gemeente) zal het CDA krachtig ondersteunen. De indicatiestelling door BJZ moet achterwege blijven als in een gemeente het CJG gereed is om alle taken naar behoren uit te voeren. Dubbele indicatiestelling moet dan uitgesloten zijn.

In dit kader zal de provincie waar nodig gemeentelijke samenwerking bevorderen en ook die tussen gemeenten en instellingen. Dit is met name van belang bij de op preventie gerichte aanpak en vroegsignalering.

- We willen een versnelling van de door- en uitstroom van cliënten in de Jeugdzorg.
- We willen een vermindering van de provinciale administratieve lastendruk voor hulpverleners.
- Wij willen een verbetering van de communicatie tussen Bureau Jeugdzorg, de Raad voor de Kinderbescherming en andere betrokkenen.
- Wij willen de Eigen Kracht Conferenties (bijeenkomsten waarin personen uit de sociale omgeving van mensen met problemen samen nadenken en afspraken maken over oplossingen) bevorderen in onze provincie.

Onderwijs

- Wij blijven ook de komende periode de innovatieve kenniscentra in de provincie Utrecht ondersteunen. Samenwerking tussen universiteiten, hogescholen en bedrijfsleven staat daarbij voorop. Aanwezige kernkwaliteiten op het gebied van voedseltechnologie en gezondheid moeten verder ontwikkeld worden.
- Onze Provincie kent een aantal goede VMBO's, ROC's en enkele unieke vakscholen op MBO niveau. De provincie kan het belang van goed vakonderwijs benadrukken

doordat zij overleg tussen deze onderwijsinstellingen faciliteert en vormen van samenwerking bevordert, ook en wellicht juist op Europees niveau .

- Jeugdwerkloosheid is voor ons ongewenst. Daarom streven wij naar een versterking van de samenwerking tussen onderwijs en bedrijfsleven. Het belangrijkste doel daarbij is het verminderen van de jeugdwerkloosheid. Jongeren (tot 27 jaar) zijn of in opleiding of zij hebben een baan. De provincie streeft bij de aanbesteding van werk naar het stellen van voorwaarden dat jeugdige werklozen in dienst worden genomen of een stageplek worden geboden.
- De Provincie stimuleert de maatschappelijke stages en sluit daarbij aan bij de bestaande leerwerkloketten en andere initiatieven. De provincie schept ook zelf mogelijkheden voor maatschappelijke stages.

Zorg en welzijn.

We leven niet alleen voor onszelf, maar we zijn pas mens door met elkaar te leven. Als mensen in sociale verbanden zorgen we voor elkaar. Ook maatschappelijke organisaties helpen daarbij. Gemeenten zijn eerst verantwoordelijk voor de uitvoering van de Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO). Veel gemeenten zoeken naar mogelijkheden om de sociale infrastructuur impulsen te geven.

Op het gebied van wonen, zorg en welzijn ziet het CDA een taak voor de provinciale overheid weggelegd als stimulator, verbinder en kennisbank ter bevordering van een groter en gevarieerder aanbod van woningen met welzijn en zorg. De samenhang tussen wonen, welzijn en zorg wordt daardoor bevorderd. Het doel is dat mensen die zorg nodig hebben, de mogelijkheid geboden wordt om in hun vertrouwde omgeving te blijven.

Het CDA vindt maatschappelijke betrokkenheid heel belangrijk. Mensen die zich belangeloos als vrijwilliger inzetten voor de gemeenschap dragen bij aan een leefbare samenleving.

- De provincie heeft een ondersteunende functie vanuit de Wmo en biedt daarom een faciliterende, ondersteunende en verbindende rol tussen gemeenten.
- De provincie bevordert in haar rol als verbinder, stimulator en kennisbank mogelijkheden voor mensen die zorg nodig hebben om in hun vertrouwde omgeving te kunnen blijven wonen.
- De provincie stimuleert en ondersteunt vrijwilligerswerk in de vorm van kennisbevordering bijvoorbeeld via Sportservice Midden Nederland (SSMN) en waardeert vrijwilligers door een in te voeren Provinciale Vrijwilligersprijs. Deze Provinciale Vrijwilligersprijs is bedoeld voor organisaties die op een buitengewone, aansprekende en succesvolle manier met vrijwilligers werken. Daarmee wil de provincie het vrijwilligerswerk ondersteunen. Op deze wijze laat de provincie zien dat iedereen die vrijwilligerswerk doet, een belangrijke bijdrage levert aan onze samenleving.

- De provincie investeert in betere samenwerking tussen bestaande patiënten-, cliënten- en consumentenorganisaties binnen de provincie.

H11. Besluit

Met de hierboven beschreven hoofdstukken heeft het CDA in het oog springende onderwerpen voorzien van een richtinggevende uitspraak over de door ons gewenste ontwikkelingsrichting. Daarmee is de discussie niet ten einde. Juist in het debat met anderen kunnen opvattingen een andere inkleuring krijgen. Dat wil het CDA dan ook zeker niet uit de weg gaan. Het CDA staat open voor samenwerking met een ieder die een warm hart heeft voor het welzijn van de inwoners van onze provincie. We hopen dat velen zich daartoe aangesproken voelen!